

Kære Sundhedsminister Sophie Løhde, Folketingets sundhedsordførere, medlemmer af Folketingets Sundhedsudvalg, Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner

Alt for mange mennesker i Danmark dør i dag uden at få den lindrende behandling, de har behov for. Det burde ikke kunne ske i et velfærdssamfund – og alligevel sker det alt for ofte. Én ud af fem henviste patienter til specialiseret palliativ indsats bliver for dårlige eller dør, inden de når at blive set af specialister i lindrende behandling.

Rigsrevisionen har i maj 2025 for tredje gang på fem år kritiseret regionerne for ikke at sikre rettidig og lige adgang til specialiseret lindring. Adgangen til både basal og specialiseret palliation er præget af geografisk, diagnosebetinget og social ulighed (1). Dertil påpeger et nyt europæisk atlas for palliativ indsats i Europa fra European Association for Palliative Care, at Danmark stadig er blandt de lande, hvor palliativ medicin hverken er et lægeligt speciale eller en obligatorisk del af lægeuddannelsen (2).

Palliativ indsats forebygger unødigt lidelse, uhensigtsmæssige indlæggelser, udsigtsløs behandling og giver patienter og deres nærtstående mere tryghed og livskvalitet også ved livets afslutning. Sundhedsstyrelsen har udgivet gode anbefalinger for palliativ indsats i 2017 (3) – men vi har fortsat ingen konkrete forpligtelser, der sikrer, at de gode intentioner omsættes til praksis.

Danmark halter derfor langt bagefter lande vi normalt sammenligner os med, når det gælder palliativ indsats. Det kan og bør I som politikere ændre på!

Vi foreslår tre konkrete skridt, som de første og vigtigste:

1. Indfør patientrettigheder til palliativ indsats

Der bør være klare patientrettigheder, som giver borgere med livstruende sygdom krav på vurdering og relevant palliativ indsats – uanset bopæl, diagnose eller sociale forhold. Det skal være en rettighed at få vurderet ens behov og adgang til lindring i tide. I dag dør for mange patienter, før de får adgang til hjælpen. Andre får tilbuddet alt for sent og går derfor glip af vigtig lindring (1).

2. Indfør national monitorering af basal palliativ indsats

Der mangler systematisk indsamlede og ensartede data om den basale palliative indsats i Danmark. Vi ved reelt ikke, hvem der modtager hvilken type palliation i primærsektoren og på hospitalerne. Det betyder, at vi heller ikke ved, hvor manglerne er størst. Uden viden, ingen forbedring.

3. Gør palliativ medicin til et lægeligt speciale

Palliativ medicin er i dag kun et fagområde uden myndighedsgodkendelse og dermed uden national styring af uddannelse eller kapacitetsforpligtelse (4). Det betyder, at området afskæres fra at rekruttere yngre læger, der kan bidrage til området gennem mange år og at mange læger uddannes helt uden at have viden om lindrende behandling. Det europæiske atlas viser desuden, at 21 europæiske lande i dag har et anerkendt speciale eller tilsvarende

struktur. Det svækker både kvaliteten og udbredelsen af den palliative indsats i Danmark, at vi ikke er at finde iblandt dem (2).

Dansk Selskab for Palliativ Medicin har i 2024 udgivet et strategidokument, som på nationalt plan beskriver nødvendige tiltag for at sikre værdig lindring af alle livstruende syge patienter i Danmark (5).

Det kræver politisk vilje

Regeringen har med Sundhedsreformen og Kræftplan V givet tilsagn om at styrke palliationen. Men det kræver mere end økonomiske midler og hensigtserklæringer. Der skal følges op med krav, rettigheder og monitorering. Uden styring sker der ingen systematisk udvikling. Det har de seneste ti år vist. Vi var derfor glade for at læse Sundhedsministerens kommentarer til Rigsrevisionens nylige kritik (6).

Vi håber, at I vil tage initiativ til et politisk løft – så ingen i Danmark skal dø uden den lindring de har brug for. Dansk Selskab for Palliativ Medicin står klar til at bakke jer op når I går i gang med arbejdet.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen for Dansk Selskab for Palliativ Medicin

Formand Emma Helledie

Næstformand Anette Hygum

Overlæge Henrik Anker Nielsen

Overlæge Merete Paludan

Overlæge Marie Tue Pank

Overlæge Torben Strodl Andersen

Overlæge Farah Boota

Professor Mogens Grønvold

Professor Mette Asbjørn Neergaard

Professor Ann Dorte Zwisler

Referencer:

(1) Rigsrevisionens beretning om ventetid til specialiseret lindring for patienter med livstruende sygdomme 2025

<https://www.rigsrevisionen.dk/Media/638826416432697549/SR1724.pdf>

(2) EAPC Atlas of Palliative Care in the European region 2025

<https://dadun.unav.edu/entities/publication/b7868dba-dcdb-40a8-bf30-72c1635b6e18>

(3) Sundhedsstyrelsens Anbefalinger for den palliative indsats 2017

<https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx>

(4) Fremtidens speciallæge (s. 63 - 64)

https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2024/Uddannelse/Fremtidens-speciallaege.ashx?sc_lang=da&hash=CEB50494F6BD36CA8E6FB1390712B3AA

(5) Dansk Selskab for Palliativ Medicin' Strategi dokument 2024

https://palliativmedicin.dk/wp-content/uploads/2024/04/DSPaM_National-strategi-2024.pdf

(6) Kristeligt Dagblad. [Danskere lider uden lindring. Sophie Løhde: "Det kan vi ikke leve med."](#) 21.05.2025.